

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **MALÁ HLUBOKÁ a.s.**
sídlem Bašty 416/8, Brno
zastoupen advokátem JUDr. Zdeňkem Navrátilem
sídlem Bašty 416/8, Brno

proti

žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, Opava

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 4425/1.30/21-3

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihočeský kraj a Vysočinu (dále jen

„inspektorát“) ze dne 1. 6. 2021, č. j. 8608/5.30/21-9 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků podle 140 odst. 1 písm. c) a § 140 odst. 2 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), za což byla žalobci uložena pokuta ve výši 50 000 Kč. Týmž rozhodnutím inspektorát uložil žalobci povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Argumentace žalobce

2. Žalobce namítá, že z jeho strany nedošlo k umožnění nelegální práce cizincům. Správní orgány usoudily, že cizinci vykonávali závislou práci na základě jejich oděvu. Jednalo se o civilní oblečení (bílá trička, kalhoty) s tím, že někteří cizinci měli vlastní černé zástěry proti ušpinění. Jde pouze o domněnky žalovaného, že není obvyklé, aby si cizinci vozili do České republiky zástěry. Žalobce na to nespatřuje nic neobvyklého. Tvrzení žalovaného, že cizinci měli povolení k zaměstnání jako dělníci ve stavebnictví je irelevantní, neboť zástěra může sloužit i k čistě osobním účelům. Bílé tričko podle žalobce není pracovním oděvem a to, že při přípravě vlastního oběda byli někteří cizinci vybaveni vlastní zástěrou lze jen těžko klást za vinu žalobci.
3. Žalobce dále namítá, že se inspektorát práce nezabýval veškerými definičními znaky závislé práce. Podle žalobce nebyl naplněn znak soustavnosti a vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance. To, že cizinci na dvoře loupali česnek pro přípravu vlastního oběda či pouhý fakt, že se nacházeli v prostorách kuchyně nelze považovat za znak závislé práce.
4. Žalobce dále uvádí, že je mu vytýkáno nepředložení důkazů, které by vyvracely kontrolní zjištění a prokazovaly, že se předmětných porušení zákona o zaměstnanosti nedopustil a nebyly zpochybněny závěry provedené kontroly a provedeního dokazování ze strany oblastního inspektorátu práce. Jelikož u žalobce cizinci práci nevykonávali, těžko předloží důkazy o opaku. Jediným relevantním důkazem může být ubytovací kniha, která dokládá, že cizinci byly v zařízení ubytovány jako hosté.
5. Žalobce namítá, že způsob provedení kontroly a kontrolní zjištění bylo ovlivněno tím, že inspektoři nemluví ukrajinsky. Přestože byly záznamy o šetření v ukrajinském jazyce, inspektoři nemohli v případě potřeby cizincům cokoli vysvětlit, protože neovládají ukrajinský jazyk. K. L. nemohla vznášet žádné doplňující otázky k předmětnému záznamu a otázkám v něm obsaženým. Nemohla přesně rozumět pojmu práce. Uvedla sice, že pomohla v kuchyni umýt maso, což neprokazuje, že by vykonávala závislou práci. Ostatní cizinci neuvedli nic, z čeho by bylo možné na závislou práci usuzovat. Y. Ch. na většinu otázek odpověděl, že nepracoval. V. T. a M. T. do dotazníku napsali, že nechtějí vypovídat.
6. Dále žalobce namítá, že z výpovědí N. O. a vyjádření K. L. plyne, že cizinci se přijedou na hotel podívat, nikoli zkoušet pracovat. Spojovat účel pobytu cizinců v zařízení se skutečností, že si připravovali oběd, není podle žalobce přípustné.
7. S ohledem na výše uvedené je podle žalobce napadené rozhodnutí nesouladné s platnými právními předpisy a vychází z nepřesně a neúplně zjištěného skutkového stavu věci a žalobce jím byl zkrácen na svých právech.
8. K povinnosti uchovávat dohody o provedení práce u osob T. F., M. P. a K. D. žalobce uvádí, že své povinnosti zcela splnil – originály těchto dohod byly uloženy v provozovně, avšak

oprávněná osoba se na pracovišti nenacházela, nebylo tedy možné se k těmto dokumentům z bezpečnostních důvodů dostat. Po kontrole byly tyto navíc zaslány orgánu datovou schránkou, jakmile byla oprávněná osoba k dispozici.

III. Argumentace žalovaného

9. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout. Podle žalovaného byla rozhodnutí správních orgánů vydána na základě řádně zjištěného skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Prvostupňové i napadené rozhodnutí mají oporu v dokazování. Provedené důkazy byly hodnoceny jednotlivě i ve vzájemných souvislostech. Závěr o tom, že se skutek stal, nestojí pouze na tvrzení N. O. a K. L. V úvahu byla vzata všechna vyjádření zaměstnanců žalobce, cizinců, jejich oděv včetně dalších skutečností (činnosti, na kterých se cizinci při zahájení kontroly podíleli).

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a jedná se o žalobu přípustnou. Věc byla rozhodnuta bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy.
12. Podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2. Nelegální práci se podle § 5 písm. e) bodu 2. zákona o zaměstnanosti rozumí práce vykonávaná cizincem v rozporu s vydaným povolením k zaměstnání nebo bez tohoto povolení, je-li podle tohoto zákona vyžadováno, nebo v rozporu se zaměstnaneckou kartou, kartou vnitropodnikově převedeného zaměstnance nebo modrou kartou vydanými podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky nebo bez některé z těchto karet; to neplatí v případě výkonu jiné práce podle § 41 odst. 1 písm. c) zákoníku práce.
13. Závislá práce je § 2 odst. 1 zákoníku práce definovaná jako práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.
14. Znaky závislé práce i specificky jejich naplněním se správní soudy ve své judikatuře opětovně zabývaly, a to právě v případech posuzování nelegálního zaměstnávání v souvislosti s kontrolní činností inspektorátu. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35, shrnul, že těmito znaky jsou 1. soustavnost, 2. osobní výkon práce a 3. vztah nadřízenosti a podřízenosti mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, což zejména znamená, že je práce vykonávána jménem zaměstnavatele a dle jeho pokynů. Společným rysem znaků závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce je osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli. „Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). Proto musí správní orgány při postihování nelegální práce v řízení obviněnému prokázat naplnění všech těchto znaků – zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu.“

15. Podle § 140 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jako zaměstnavatel nemá v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu podle § 136 odst. 1 nebo 2
16. Podle § 136 odst. 1 zákona o zaměstnanosti právnická nebo fyzická osoba je jako zaměstnavatel povinna mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu. Splnění povinnosti podle věty první se nevyžaduje, splnil-li zaměstnavatel povinnost oznámit okresní správě sociálního zabezpečení den nástupu zaměstnance do zaměstnání, které mu založilo účast na nemocenském pojištění podle zákona o nemocenském pojištění.
17. Ze správního spisu vyplývají tyto pro věc podstatné skutečnosti.
18. Kontrola v provozovně žalovaného byla zahájena dne 13. 6. 2019. Byla zaměřena na prověření výkonu nelegální práce cizinci, kteří při zahájení kontroly byli v provozovně a na dodržování povinnosti mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovně právního vztahu.
19. Na dvoře provozovny byli zastiženi M. T. a V. T. Loupali česnek. Byli oblečeni v černé kuchařské zástěře (pozn. kterou inspektorát práce původně mylně označil jako kuchařský rondon – viz níže). M. T. do záznamu o skutečnostech zjištěných při poskytnutí součinnosti potřebné k výkonu kontroly (dále jen „záznam“) uvedla, že na tomto pracovišti vykonává práci od 13. 6. 2019. K dalším skutečnostem se nevyjádřila s tím, že nechce vypovídat. V. T. se k otázkám uvedeným v záznamu ohledně výkonu práce nevyjádřil vůbec a uvedl, že nechce vypovídat.
20. Y. Ch. byl zastižen v kuchyni, stál u dřezu, byl oblečen v bílém triku a černé kuchařské zástěře. V záznamu uvedl, že pracuje pro „J.“. Dále uvedl, že je vyplácen společností NISAVES s.r.o., na pracovišti nepracoval, smlouvu nepodepsal, přijel včera s manželkou a dnes si chtěl prohlédnout českou kuchyni.
21. K. L. byla zastižena v kuchyni, když vkládala maso do mísy. Byla oblečena v černé zástěře a bílém triku. K otázce, pro koho vykonává práci, v záznamu uvedla jméno „J.“. Tuto osobu označila jako „šéfa“ a toho, kdo jí zprostředkoval práci a komu patří výrobní prostředky, se kterými vykonává práci. K otázce, jakou práci zde vykonává uvedla, že pomáhala v kuchyni. K otázce, se kterými kolegy pracuje, uvedla, že s manželem. Dále sdělila, že přijela do ČR 9. 6. 2019, protože paní J. je její známá, pozvala je na hotel, aby se podívali na práci, zda by nebyla lepší. Na hotel přijela 12. 6. 2019 a dnes první den pracovala v kuchyni – při kontrole myla maso. Paní J. má přijet na pracoviště dnes večer nebo zítra ráno a byla by podepsána pracovní smlouva, paní J. by vyřídila pracovní povolení.
22. V. V. byl zastižen v kuchyni. Do záznamu v 11:15 hod. uvedl, že pracuje pro žalobce jako kuchař. Ukrajínští pracovníci zastižení v kuchyni (K. L. a Y. Ch.) a na dvoře při loupaní česneku (M. T. a V. T.) jsou zde první den. Pro jaký subjekt pracují, zda pro žalobce, neví. Jmenované pracovníky má na starosti. Pracují jako pomocná síla v kuchyni. Říkal jim, co mají dělat. Jsou tu první den, víc k nim neví. V 12:45 hod. požádal o doplnění záznamu. Uvedl, že se vyjádřil nejasně. Jmenovaným cizincům ukazoval po praktické stránce jejich případnou činnost, kterou by v budoucnu vykonávali. V žádném případě nepracovali.
23. M. K. byla zastižena v kuchyni. Do záznamu v 11.40 hod. uvedla, že pracuje jako pokojská na základě pracovní smlouvy. Její náplní práce je úklid pokojů, ale i např. prostor restaurace,

toalet, mytí oken v objektu. O ubytování zastižných cizinců nic neví. Viděla je dnes poprvé, pracovali v kuchyni. V 12:30 hod. doplnila záznam tak, že cizince uviděla v kuchyni, ale neví, co tam dělali. Neví, zda pracovali.

24. N. O. do záznamu uvedla, že pracuje pro žalobce jako fakturantka. K zastiženým cizincům (K. L., Y. Ch., M. T. a V. T.) sdělila, že přijeli včera večer, ubytovala je pravděpodobně paní provozní. Provozní jí včera sdělila, že cizinci přijedou s tím, že se tady podívají, zda by tady mohli pracovat. Cizince viděla dnes v kuchyni, jak koukají na kuchaře. Pracovní oblečení cizincům nepředávala. Nemá s nimi nic společného. Zaměstnávání cizinců si domlouvalo vedení. Podle ubytovacího programu byli ubytováni 12. 6. 2019 s poznámkou „ve čtvrtek ofotit doklady, zaplatí při odjezdu“.
25. Inspektorát dále zjistil, že cizincům M. T. a V. T. bylo vydáno pracovní povolení u zaměstnavatele A-BENKER s.r.o., druh práce: dělníci v oblasti výstavby budov, místo výkonu práce: Chomutov, na dobu: od 1. 5. 2019 do 29. 7. 2019. Společnost A-BENKER s.r.o. informovala příslušnou pobočku Úřadu práce ČR o nenastoupení cizinců do zaměstnání. Cizincům K. L. a Y. Ch. bylo vydáno pracovní povolení u zaměstnavatele NISAVES s.r.o., druh práce: ostatní uklízeči a pomocníci, místo výkonu práce: Praha-východ, na dobu: od 8. 6. 2019 do 5. 9. 2019. Společnost NISAVES s.r.o. informovala příslušnou pobočku Úřadu práce ČR o nenastoupení cizinců do zaměstnání. Inspektorát rovněž zjistil, že žalobce měl hlášena 3 volná místa obsaditelná držiteli zaměstnanecké karty na požadovanou profesi: pomocná síla do kuchyně, s dobou zaměstnání od 1. 5. 2019.
26. Na pracovišti byli také zastiženi cizinci M. P. (řídil bagr) a K. D. (prováděl úklid skladu) a dále T. F. (myla nádoby v kuchyni). K těmto osobám nebyly v den zahájení kontroly předloženy kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu.
27. V písemném vyjádření ke kontrole doručeném inspektorátu dne 27. 6. 2019 žalobce mimo jiné uvedl, že cizinci žádnou práci nevykonávali, byli se pouze podívat na případné budoucí pracoviště, pracovní oděv nebyl od žalobce, školení nebylo třeba, protože u žalobce cizinci nepracovali. Ke svému vyjádření žalobce předložil mimo jiné dohody o provedení práce uzavřené s osobami: M. P., K. D., T. F.
28. Kontrola je zaznamenána v protokolu o kontrole ze dne 30. 8. 2019, č. j. 20688/5.71/19-23. Inspektorát se neztotožnil s vyjádřením žalobcem, že cizinci nevykonávali práci a byli se pouze podívat na případné budoucí pracoviště, jelikož cizinci byli prokazatelně zjištěni při konkrétních pracovních (pomocných) činnostech. Žalobce tedy umožnil cizincům K. L., Y. Ch., M. T. a V. T. výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bod 2 zákona o zaměstnanosti. Inspektorát dále uvedl, že žalobce v rozporu s § 136 odst. 1 zákona o zaměstnanosti neměl v den provádění kontroly na pracovišti doklady prokazující existenci pracovněprávního vztahu u osob: M. P., K. D., T. F. Tyto osoby vykonávali práci pro žalobce na základě písemně uzavřených dohod o provedení práce a nebyla u nich založena účast na nemocenském pojištění.
29. Proti protokolu o kontrole podal žalobce námitky. Žalobce mimo jiné uváděl, že cizinci šli bez souhlasu vedoucích pracovníků poprosit do kuchyně o pomoc s přípravou svého oběda, který si chtěli připravit na pokoji. Měli na sobě civilní oděv a případně někteří z nich vlastní zástěru proti znečištění. Žádný z pracovníků žalobce jim nezařadil úkoly. Se zaměstnavatelem cizinců se diskutovalo o případných budoucích pomocných úklidových pracích v areálu žalobce. Cizinci byli evidováni jako hosté, což svědčí o tom, že

nevykonávali práci. K námitkám žalobce přiložil čestná prohlášení cizinců M. T. a V. T., že na nádvoří penzionu vyčistili česnek pro přípravu jídla pro sebe, protože místnost měla veškeré potřebné vybavení. Ukázal jsem ji, že tam nepracujeme. Dále žalobce namítal, že originály dohod o provedení práce u osob: M. P., K. D., T. F., byly uloženy v objektu, avšak za nepřítomnosti oprávněné osoby není možno se k těmto dokumentům dostat. Dokumenty byly následně zaslány datovou schránkou. Povinností žalobce není zajistit, aby fyzické osoby měly dohody o provedení práce u sebe na pracovišti, přestože na tuto jejich povinnost byly upozorněny. Námitky žalobce byly inspektorátem práce zamítnuty.

30. Následně inspektorát práce vydal příkaz ze dne 13. 4. 2021, č. j. 8608/5.30/21-4, kterým žalobci uložil pokutu ve výši 55 000 Kč za spáchání přestupků podle § 140 odst. 1 písm. c) a § 140 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti. Dne 19. 4. 2021 podal žalobce proti příkazu odpor. Dne 20. 4. 2021 proto inspektorát práce vyrozuměl žalobce o pokračování přestupkového řízení, v rámci kterého bylo dne 6. 5. 2021 konáno ústní jednání, kde bylo provedeno dokazování listinami založenými ve správním spise.
31. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným:
- 1) ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, když umožnil dne 13. 6. 2019 v místě pracoviště: Zájezdní hostinec zámek Český Rudolec 75 (dále jen „provozovna“ nebo „pracoviště“), osobám ukrajinské státní příslušnosti: V. T., M. T., Y. Ch. a K. L., vykonávat pomocnou práci v kuchyni v rozporu s povolením k zaměstnání. Tím umožnil výkon nelegální práce ve smyslu § 5 písm. e) bodu 2 zákona o zaměstnanosti.
 - 2) ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti, kterého se dopustil tím, že dne 13. 6. 2019 neměl v místě pracoviště kopie dokladů prokazující existenci pracovněprávního vztahu zaměstnanců: M. P., občan Rumunska, K. D., občan Maďarska, a T. F. Tímto jednáním došlo k porušení § 136 odst. 1 zákona o zaměstnanosti.
- Žalobci byla za spáchané přestupky uložena pokuta podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve výši 50 000 Kč.
32. V odůvodnění prvostupňového rozhodnutí inspektorát shrnul průběh správního řízení včetně námitek a argumentů žalobce uplatněných v průběhu správního řízení (str 3 až 5). Dále se inspektorát na str. 5 prvostupňového rozhodnutí zabýval přestupkem ad 2) a na str. 5 až 6 přestupkem ad 1). Na str. 6 až 8 jsou obsaženy úvahy inspektorátu ohledně druhu a výše trestu (pokuty).
33. Inspektorát v prvostupňovém rozhodnutí poukázal na vyjádření V. V. (kuchaře), M. K. (pokojské), N. O. (fakturantky) a cizinky K. L. Zmínil, že informace od N. O. a K. L. se vzájemně doplňují. Inspektorát práci čtyř výše zmíněných cizinců posoudil jako závislou práci s ohledem na činnost, jakou cizinci vykonávali, a že při tom měli na sobě pracovní oděv. Vysvětlení žalobce, že jde o přípravu vlastního oběda, se kterým žalobce přišel až v námitkách proti kontrolnímu zjištění, inspektorát neakceptoval. Žádná z osob v průběhu kontroly zjištěnou činnost cizinců neprezentovala jako přípravu vlastního oběda. Loupání česneku dvěma osobami těžko mohlo představovat přípravu jídla pro 4 osoby. Inspektorát neshledal přesvědčivým ani tvrzení žalobce, že cizinci byli hoteloví hosté. Dále cizinci měli povolení k zaměstnání na práce uklízečů a ve stavebnictví, proto neměli důvod přijet do Česka s oděvy na práci v kuchyni. Cizinci nenastoupili k zaměstnavatelům A-BENKER

s.r.o. a NISAVES s.r.o., u kterých měli pracovat. Za této situace by se u cizinců nejednalo o prodloužení platnosti vydaných povolení k zaměstnání, ale o řízení k vydání nových povolení. Inspektorát zpochybnil, zda by cizinci až do vyřízení povolení u žalobce bydleli jako hoteloví hosté. Inspektorát dále poukázal na dvě roviny záznamů s pracovníky žalobce. Pozdější informace se prvotní informace snaží dostat do polohy, že cizinci nepracovali při přípravě jídel, ale jen se rozhlíželi, zda by zde mohli pracovat. Změny ve vyjádření pracovníků zachycených v záznamech inspektorát spojil s tím, že si tyto osoby uvědomily, že předmětem kontroly je ověření, zda cizinci pracují legálně, a proto prvotní výpovědi změnil.

34. Inspektorát také poukázal na povinnost žalobce vyplývající z § 136 odst. 1 zákona o zaměstnanosti – mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu u osob: M. P., K. D., T. F. Kopie těchto dokladů musí být poskytnuty k nahlédnutí po celou dobu výkonu práce dotčených osob na pracovišti. Zaměstnavatel musí zajistit jejich přístupnost trvale. Tedy nelze se zprostit této povinnosti argumentem, že na pracovišti není pracovník, který má k dokladům přístup. V reakci na argumentaci žalobce inspektorát uvedl, že na kopiích pracovních smluv a dohod lze znečitelnit citlivé údaje nebo smluvní ujednání, která mají zůstat jen mezi účastníky smlouvy, čímž bude vyhověno požadavkům předpisů o GDPR.
35. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, ve kterém uváděl obdobné námitky a argumenty jako v podané žalobě. Mimo jiné zmínil i to, že v den kontroly se cizinci na pracovišti pouze rozhlíželi za účelem, že by zde případně mohli v budoucnu pracovat. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35, s tím, že při jednorázové či příležitostné spolupráci se jen těžko může mezi zaměstnavatelem vytvořit jakýkoliv vztah, natožpak vztah závislosti.
36. Napadeným rozhodnutím žalovaný odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
37. Ohledně obou vytýkaných přestupků se žalovaný ztotožnil s odůvodněním prvostupňového rozhodnutí a v podrobnostech na něj odkázal.
38. Žalovaný přisvědčil odvolací námitce, že cizinci nebyli zastiženi v tzv. rondonu Inspektorát nesprávně použil pro oděv cizinců pojem rondon. Nicméně bílá trička a kuchyňské zástěry, ve kterých byli cizinci oblečeni, nejsou civilním oděvem, jak tvrdí žalobce. Není běžné, aby všichni čtyři cizinci, kteří podle povolení k zaměstnání měli pracovat jako dělník ve stavebnictví (V. T. a M. T.) přijeli do České republiky vybaveni kuchyňskou zástěrou.
39. K námitce, že K. L. nemusela rozumět pojetí výrazu práce žalovaný uvedl, že není podstatné, jak činnost omývání masa označila. Podstatné je, že tato činnost měla povahu závislé práce, činnosti, úkonů atp., kterou konala na pokyn kuchaře V.
40. K tvrzení žalobce, že se cizinci jen rozhlíželi, jakou práci by mohli dělat žalovaný uvedl, že takové tvrzení je v rozporu s popisem situací v záznamu o zahájení kontroly, v jakých byli cizinci zastiženi.
41. Žalovaný rovněž zmínil změnu vyjádření poskytnutých českými zaměstnanci, kteří si postupně uvědomovali zaměření kontroly.
42. Tvrzení žalobce, že si cizinci připravovali oběd, žalovaný označil za nevěrohodné.

43. Z popisu zapojení všech čtyř cizinců žalovaný ve shodě s inspektorátem dovodil, že se nejednalo o jednorázovou a nahodilou činnost bez prvků nadřízenosti a podřízenosti, protože všichni čtyři vykonávali přidělenou práci a byli zapojeni do chodu kuchyně. Ze zjištěného skutkového stavu podle žalovaného vyplývá, že se mělo jednat o jakousi „práci na zkoušku“, která je rovněž považována za výkon nelegální práce. Znak soustavnosti je naplněn i v případě, že se práce závislou stát nestihla. K tomu žalovaný citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35.
44. Žalovaný rovněž zopakoval, že kopie dokladů o sjednání pracovněprávních vztahů musí být k nahlédnutí po celou dobu, kdy na pracovišti pracují osoby, s nimiž byl některý pracovněprávní vztah sjednán.

Přestupek podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti

45. V nyní souzené věci je sporné právní hodnocení činnosti, kterou cizinci vykonávali. Podle žalobce cizinci nepracovali, byli zastiženi v civilním oděvu při přípravě vlastního oběda, přijeli se podívat na hotel a nechtěli zde zkoušet pracovat. Podle žalovaného cizinci vykonávali závislou práci ve smyslu § 2 odst. 1 zákoníku práce, a to v poměru k žalobci.
46. Správní orgány byly podle § 3 správního řádu povinny zjistit skutkový stav v rozsahu a do míry, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Z § 50 odst. 3 správního řádu vyplývá, že k ochraně veřejného zájmu byly správní orgány povinny zjistit všechny důležité okolnosti. V posuzované věci měly správní orgány rovněž povinnost i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch adresátů povinností (§ 50 odst. 3, druhá věta správního řádu). Nicméně i žalobce byl povinen prokázat svá tvrzení (§ 52 správního řádu; srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2013, č. j. 5 As 64/2011-66).
47. Lze souhlasit se žalobcem, že je obtížné dokazovat negativní skutečnost (že se něco nestalo – v tomto konkrétním případě, že cizinci nevykonávali závislou práci). Nicméně žalobce měl za dané situace předestřít věrohodnou skutkovou verzi reality a tu prokázat. To se žalobci nepodařilo, jak správně vyhodnotil žalovaný. Žalobce svoji obranu nepodložil relevantními důkazy. Žalobcem zmíněná skutečnost, že cizinci byli v ubytovací knize zapsáni jako hoteloví hosté, nijak nevyvrací naplnění znaků závislé práce. Totéž lze říci o skutečnostech, že V. T. a M. T. odmítli vypovídat nebo že Y. Ch. sdělil, že nepracoval. Krajský soud k tomu dodává, že tyto skutečnosti musí být hodnoceny i s ohledem na to, že případně zjištěné nelegální jednání je u cizinců spojeno s negativními následky pro pobytový režim.
48. Žalobce také nebyl ve svých tvrzeních konzistentní. Na straně jedné uváděl, že si cizinci připravovali vlastní oběd. Na straně druhé argumentoval, že se cizinci pouze rozhlíželi, zda by v provozovně žalobce mohli pracovat a že při jednorázové či příležitostné spolupráci se jen těžko může mezi zaměstnavatelem vytvořit jakýkoliv vztah, natožpak vztah závislosti (viz žalobcovo odvolání).
49. Naproti tomu závěr správních orgánů, že cizinci u žalobce v den kontroly vykonávaly „práci na zkoušku“ lze spolehlivě učinit na základě skutkového stavu zjištěného inspektorátem. Skutečnosti známé inspektorátu z úřední činnosti a zachycené v protokolu o kontrole poskytují spolu s listinnými důkazy jednoznačný obraz o rozhodném skutkovém stavu. Jak krajský soud zmínil již výše, žalobce nepředložil důkaz, který by zjištění inspektorátu vyvracel. Žádný ze zmíněných cizinců ani z pracovníků žalobce verzi

o přípravě vlastního oběda ze strany cizinců neuvedl do záznamu. Soud nevidí rozumný důvod, proč by tuto skutečnost měly dotčené osoby zamlčet. Ani žalobce žádný takový důvod neuvádí.

50. Zaměstnanec žalobce V. V. (pracovník v kuchyni) uvedl, že cizinci v kuchyni pracují první den, má je na starosti a řekl jim, co mají dělat. Pan V. sice s časovým odstupem v průběhu kontroly změnil své vyjádření tak, že cizinci nepracovali a on jim prakticky ukazoval, co by mohli dělat. Nicméně tato korekce vyjádření je v rozporu s kontrolním zjištěním, že cizinci aktivně vykonávali výše zmíněné činnosti a nebyli tedy pouhými příjemci informací od žalobceva zaměstnance, jak by tomu mělo být, pokud by je měl pan V. pouze seznamovat s podmínkami na pracovišti a pokud by cizinci neměli podléhat jeho pokynům. Hodnocení původního bezprostředního vyjádření pana V. jako věrohodnějšího a autentičtějšího je dle názoru krajského soudu přesvědčivé a logické. Krajský soud souhlasí s tím, že oprava vyjádření pana V. byla účelovou reakcí na probíhající kontrolu. Vyjádření pana V. a jeho hodnocení ze strany správních orgánů žalobce v podané žalobě nezpochybňuje.
51. Z vyjádření pana V. jakož i ze zjištěné aktivity, kterou cizinci vykonávali, lze dovodit, že povaha činnosti všech čtyř výše zmíněných cizinců byla stejná (pomocné práce v kuchyni). S vyjádřením pana V. korespondují informace uvedené cizinkou K. L. Z nich rovněž vyplývá, že byla ke vstupu do podřízeného vztahu vůči zaměstnanci žalobce a k plnění jeho pokynů motivována příslibem uzavření pracovněprávního vztahu v budoucnu. O této motivaci svědčí i tvrzení N. O., které paní provozní měla sdělit, že „*cizinci přijedou s tím, že se tady podívají, zda by tady mohli pracovat*“. Nelze tak souhlasit s žalobcem, že vyjádření N. O. a cizinky K. L. svědčí o tom, že cizinci přijeli pouze jako hoteloví hosté.
52. K. L. odpovídala jednoznačně a věcně na otázky, které byly jednoduché a zcela přirozeně vycházela ze subjektivního vnímání skutečností týkající se výkonu její práce. Krajský soud neshledal, že by za účelem získání relevantních odpovědí musely pracovníci inspektorátu disponovat znalostmi ukrajinštiny. Klíčové pro posouzení dané věci bylo, jak fakticky činnost cizinců pro žalobce probíhala. Nadto žádný z cizinců neuvedl, že by otázkám neporozuměl. Cizinci záznamy bez výhrady podepsali, tlumočnicka se nedomáhali.
53. Oblečení cizinců (bílá trička a černé kuchyňské zástěry) krajský soud hodnotí shodně jako žalovaný. Jde o vhodný pracovní oděv pro pomocné kuchařské práce. Tvrzení žalobce, že jde o civilní oblečení hotelových hostů, kteří si připravují vlastní oběd, se v kontextu výše uvedeného jeví jako účelové.
54. Verzi žalobce, že cizinci přijeli jako hoteloví hosté, kteří nechtěli pracovat, oblékli si bílá trička a černé zástěry, které si s sebou přivezli proti znečištění, a náhodně se takto ustrojení vyskytli při přípravě vlastního oběda v zázemí žalobce, kam by měl mít přístup primárně personál žalobce, posoudil krajský soud jako krajně nevěrohodnou.
55. Žalobce dále namítá, že se inspektorát práce nezabýval veškerými definičními znaky závislé práce. Konkrétně žalobce poukázal na nenaplnění znaku soustavnosti a vztah nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance.
56. Krajský soud danou argumentaci neshledal důvodnou. Ze správních rozhodnutí je seznatelné, že byly naplněny znaky závislé práce. O osobním výkonu práce svědčí zjištění fyzické přítomnosti cizinců při provedené kontrole. Skutečnost, že práce byla vykonávána jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, vyplývá z okolností případu. Pracoviště, na

kterém byly práce ze strany cizinců konány, je součástí provozovny – penzionu žalobce, zaměstnanec žalobce přímo přiděloval cizincům konkrétní pracovní úkoly. Cizinci byli zastiženi v zázemí žalobce při činnostech, které jsou v tomto místě primárně činností žalobce. Naopak nic nesevčí o tom, že by cizinci na pracovišti vystupovali svým vlastním jménem. Byť cizinci byli v práci pouze jeden den, tak podle vůle stran se mělo jednat o soustavnou činnost. Jestliže zaměstnavatel „pouze“ umožňuje třetím osobám vyzkoušet si určité zaměstnání a existuje-li vůle těchto osob toto zaměstnání vykonávat soustavně, jde o zastření pracovněprávního vztahu se sjednanou zkušební dobou, a tudíž také o nelegální práci vykazující znak soustavnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 6 Ads 46/2013-35). Ve zmíněném rozsudku č. j. 6 Ads 46/2013-35 Nejvyšší správní soud uvedl: *„podřízenost zaměstnance typicky vyvěrá z osobní (ať již ekonomické či jiné) závislosti zaměstnance na zaměstnavateli a pomáhá odlišit závislou práci od mezilidské výpomoci. [...] Samozřejmě zaměstnanec může být ke vstupu do podřízeného vztahu vůči zaměstnavateli motivován i jinak – typicky příslibem uzavření pracovněprávního vztahu v budoucnu (tzv. „práce na zkoušku“ je jedním z klasických způsobů zastírání nelegální práce).“* Právě o tento případ se jednalo v nyní projednávané věci. Ze strany cizinců zjevně nešlo o přípravu vlastního oběda ani o nezištnou pomoc žalobci. Jejich cílem bylo vykonávat danou činnost v rámci pracovněprávního vztahu, jehož uzavření očekávali. Žalovaný tedy nepostavil své závěry o závislé práci na pouhých zjištěních, že cizinci na dvoře loupali česnek nebo že se nacházeli v prostorách kuchyně, jak nedůvodně namítá žalobce.

57. Žalobce v rámci své argumentace zcela pomíjí širší kontext provedení dokazování v podobě ucelené řetězce důkazů shromážděných inspektorátem, který prokazuje výkon práce předmětných osob pro žalobce.
58. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k totožnému závěru jako správní orgány, tedy že čtyři výše zmínění cizinci vykonávali pro žalobce závislou práci v rozporu s vydanými povoleními k zaměstnání (neodpovídal druh práce, místo výkonu práce ani zaměstnavatel).

Přestupek podle § 140 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti

59. V nyní řešené věci není sporné, že žalobce měl mít ve své provozovně kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu u osob: M. P., K. D., T. F.
60. Žalobce namítá, že v provozovně tyto doklady uloženy byly, avšak nebylo možné se v den kontroly k těmto dokladům dostat. Po kontrole byly doklady správnímu orgánu zaslány datovou schránkou.
61. Krajský soud souhlasí se žalovaným, že v daném případě bylo nutné striktně vyžadovat doložení dokladů (kopií dohod o provedení práce) již v době kontroly, nikoli s prodlevou. Pouze tak může být ověřeno, zda dohoda existovala již v době kontroly a zda nedošlo k dodatečnému vyhotovování dokladů obsahujících nepravdivé údaje například o době trvání smluvního vztahu. Ze smyslu a účelu právní úpravy (ověření existence dohody již v době kontroly a zabránění případného dodatečného vyhotovení) logicky vyplývá, že doklady musí být na pracovišti po celou dobu výkonu práce daným zaměstnancem a musí být kontrolnímu orgánu předloženy v době zahájení kontroly. Při akceptování opačného výkladu (tedy možnosti dodat doklady později v průběhu kontroly) by byl tento smysl zcela popřen, neboť by byl vytvořen prostor právě pro případné dodatečné vyhotovení dokladů. Přestože se takovýto závěr může zdát žalobci přísný, sleduje jasný a smysluplný

záměr (zamezit nelegální práci) a je nutné na dodržování informační povinnosti plynoucí z § 136 odst. 1 zákona o zaměstnanosti trvat (viz také rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2020, č. j. 30 Ad 5/2018-52, či ze dne 15. 11. 2022, č. j. 31 Ad 20/2020-82).

62. Vzhledem k uvedenému krajský soud došel k závěru, že se žalobce vytýkaných přestupků podle § 140 odst. 1 písm. c) a § 140 odst. 2 písm. d) zákona o zaměstnanosti dopustil.

V. Závěr a náklady řízení

63. Soud na základě všech výše uvedených skutečností a úvah neshledal žalobu důvodnou, proto ji postupem podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
64. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, ovšem nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 16. 5. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu